

Pompy przepływowe – objętościowe – obrotowe: bezsmarowe

Opracował: Grzegorz Gliński
III rok IS, WIMiP

Wstęp

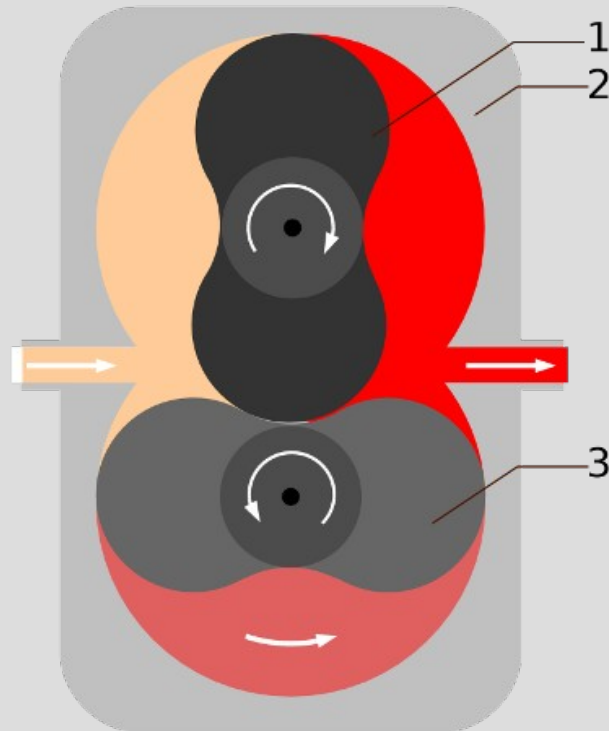
- Ruch posuwowy tłoka został zastąpiony przez ruch obrotowy elementu spełniającego rolę tłoka
- W zależności od rodzaju czynnika uszczelniającego rozróżnia się pompy:
  - rtęciowe
  - olejowe
  - bezsmarowe

Pompa Rootsa: Wstęp

- Jest to objętościowa pompa rotacyjna, w której zazębiające się tłoki tworzą zamknięte przestrzenie, które przemieszczając się od części ssawnej do tłocznej sprężarki zmniejszają swoją objętość, powodując sprężanie gazu.
- Spręż sprężarek z wirującymi tłokami wynosi $\pi \leq 2$.

Pompa Rootsa: Budowa

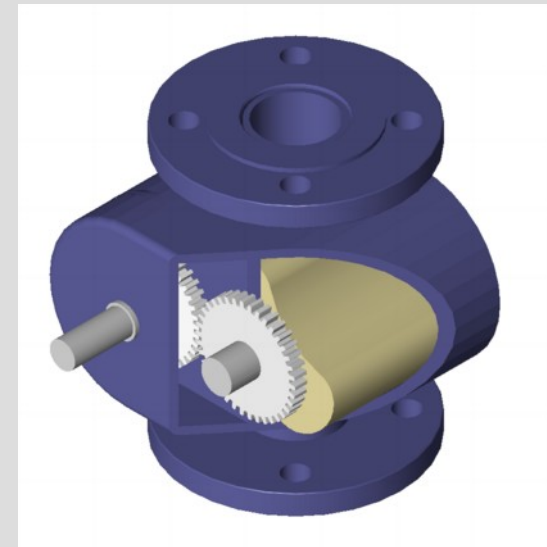
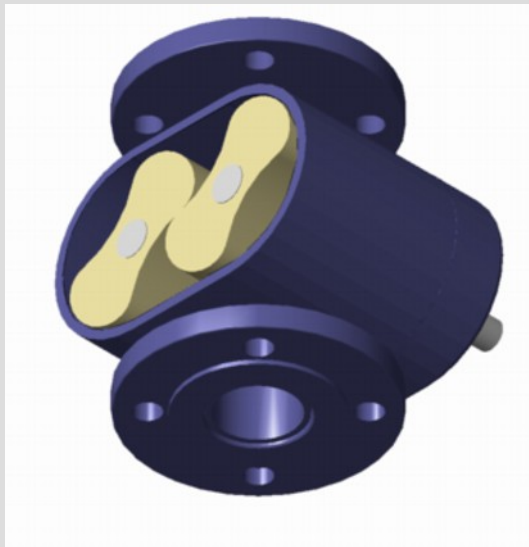
- W pompie tej dwa jednakowo ukształtowane wirniki, obracają się w przeciwnych kierunkach.

1,3 – wirniki
2 – stator

Pompa Rootsa: Budowa

- Spotyka się wirniki dwu- lub trzyskrzydłkowe, te ostatnie stosuje się tam, gdzie wymagana jest większa regularność przepływu gazu.

Pompa Rootsa: Wydajność

- Natężenie przepływu wyrażone jest wzorem:

$$I_+ = S_g P$$

- Szybkość pompowania (S_g) wyraża się wzorem:

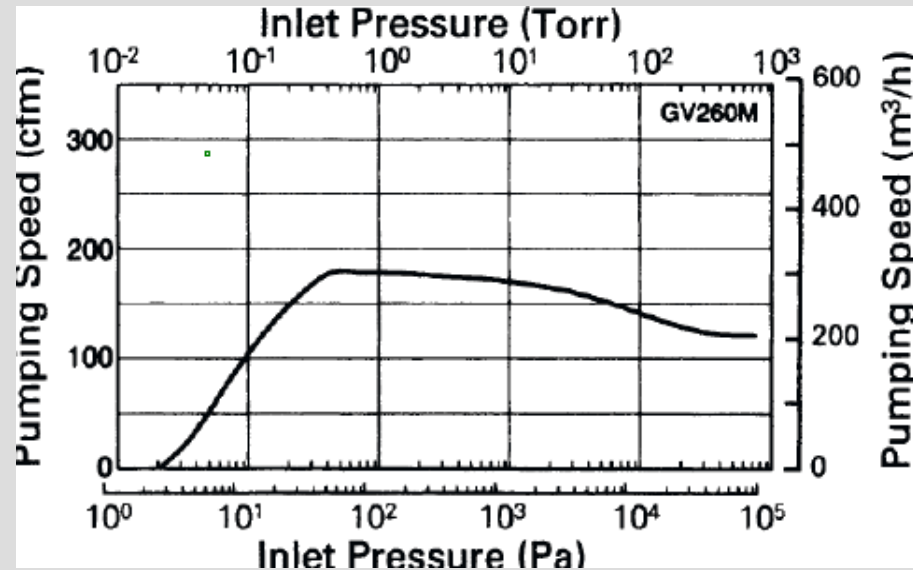
$$S_g \approx V_{wn} N_w$$

- Natężenie kierunku przepływu w kierunku przeciwnym wyraża się wzorem:

$$I_- = G_s (p - p_0)$$

Pompa Rootsa: Wydajność

- Zależność szybkości pompowania od ciśnienia na wejściu pompy

Pompa Rootsa: Cechy

- Nie wymagają smaru do zmniejszenia tarcia
- Czysta próżnia
- Duża szybkość pompowania
- Zakres pracy 0,01–10 Tr , wymagana próżnia wstępna
- Ciśnienie końcowe:
  - 10^{-2} Tr jednostopniowe
  - 10^{-4} Tr dwustopniowe

Pompa Rootsa: Zastosowanie

- Pompy te znajdują zastosowanie tam, gdzie trzeba przetłaczać duże ilości gazu lub cieczy przy stosunkowo niewysokim ciśnieniu.
- Jako pompa próżniowa przy niskiej próżni, albo jako pompa wstępna w układach wysokopróżniowych.
- Podłączona do rurociągu z przepływającą cieczą lub gazem pompa Rootsa będzie pracować jako silnik.

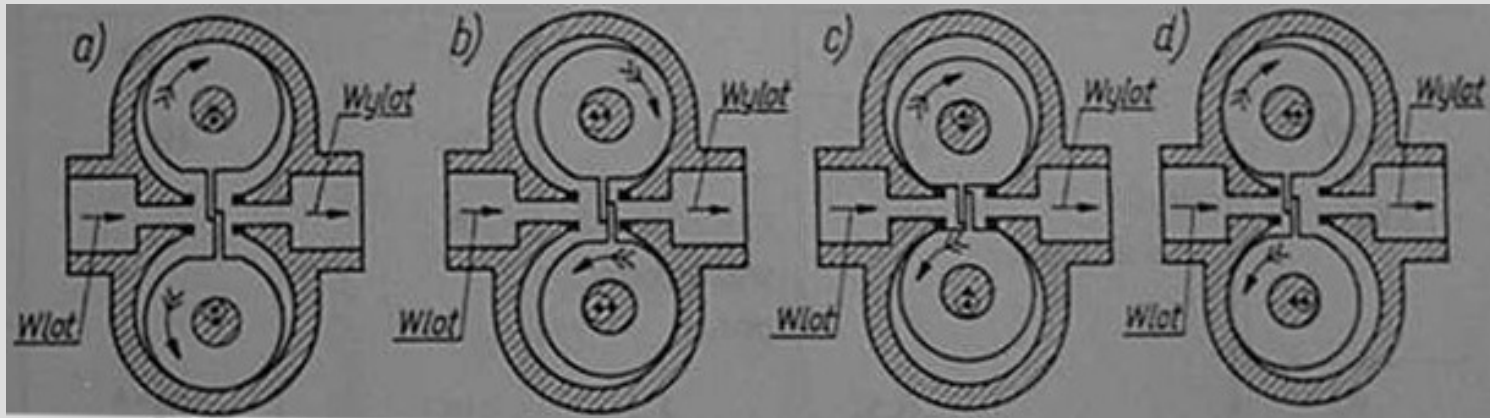
Inne pompy bezsmarowe

- Istnieje kilka rozwiązań pomp bezsmarowych
- Nie znajdują one szerszego zastosowania ale są interesujące ze względu na oryginalność zasady działania
- Przykłady:
  - Pompa mimośrodowa
  - Pompa z tłokiem przegubowym

Pompa mimośrodowa

- Dwa walce napędzane mimośrodami poruszające się w dwóch wnękach, przetłaczają gaz od wlotu do wylotu pompy
- Walce są zaopatrzone w dwa występy suwające się po sobie i oddzielające na stałe wlot z wylotem
- Szybkość pompowania jest niewielka
- Próżnia końcowa jest rzędu części paskala

Pompa mimośrodowa: Schemat

a,c,c,d: Różne położenia mimośrododu